

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ 2

Συμπλήρωσε τα κενά

Συμπλήρωσε τα κενά με τη σωστή λέξη από το Άρθρο 20, παράγραφος 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

«Θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή _____. Ως Ευρωπαίος _____ θεωρείται οποιοδήποτε πρόσωπο έχει την εθνικότητα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή _____ συμπληρώνει την εθνική _____ και δεν την αντικαθιστά».

Έλεγε τις γνώσεις σου!

Ανάμεσα στα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχει ένας εισβολέας. Βρες τον!

Οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα:

- Να ταξιδεύουν και να παραμένουν ελεύθερα στην εθνική επικράτεια οποιουδήποτε κράτους μέλους·
- Να επιλέγουν κατά τη γέννησή τους την εθνικότητα οποιουδήποτε κράτους μέλους·
- Να εκλέγουν και να εκλέγονται στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις τοπικές εκλογές στο κράτος μέλος όπου ζουν, υπό τους ίδιους όρους με τους πολίτες του συγκεκριμένου κράτους μέλους·
- Να απολαμβάνουν της προστασίας σε πρεσβεία ή προξενείο σε χώρα που δεν ανήκει στην ΕΕ·
- Να καταθέτουν αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ανακάλυψε περισσότερα

Οι Ευρωπαίοι πολίτες είναι τυχεροί! Η Ευρωπαϊκή ιθαγένεια σου παρέχει:

- το δικαίωμα ελεύθερης **μετακίνησης και διαμονής** στην επικράτεια των κρατών μελών της ΕΕ·
- **ατομικά και πολιτικά δικαιώματα**, όπως το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε δημοτικές και κοινοτικές εκλογές και στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·
- **ένα σύνολο νομικών εγγυήσεων**: διπλωματική και προξενική προστασία, πρόσβαση στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή·
- **το δικαίωμα στην πρωτοβουλία πολιτών**: επτά πολίτες εκπροσωπώντας επτά διαφορετικά κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να προχωρήσει σε σύνταξη νόμου·

Προσοχή: Τα δικαιώματα των πολιτών υπόκεινται σε ορισμένους περιορισμούς και προϋποθέσεις:

- Ένας Ευρωπαίος πολίτης δεν μπορεί να εκλεγεί στη θέση δημοτικού συμβούλου, δημάρχου ή αντιδημάρχου σε χώρα διαφορετική από εκείνη της οποίας έχει την ιθαγένεια.
- Ένας Ευρωπαίος πολίτης μπορεί να υπηρετεί σε θέση δημοσίου υπαλλήλου στη χώρα στην οποία διαμένει, όμως μόνο εφόσον η εργασία του δεν θέτει σε κίνδυνο την κυριαρχία του κράτους.
- Ένας Ευρωπαίος πολίτης πρέπει να διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους, προκειμένου να εγκατασταθεί σε ένα άλλο κράτος μέλος.

Η συνήθης νομοθετική διαδικασία

Τρία θεσμικά όργανα της ΕΕ συνεργάζονται, προκειμένου να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη διαδικασία: η Επιτροπή, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η συνήθης νομοθετική διαδικασία αποτελείται από τρεις φάσεις, όπως περιγράφεται παρακάτω:

⇒ Η Επιτροπή υποβάλλει νομοσχέδιο στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

⇒ Πρώτα, το Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει αναθεωρήσεις (τροπολογίες) που αφορούν στο νομοσχέδιο που έχει υποβάλει η Επιτροπή. Σε περίπτωση που το Κοινοβούλιο δεν υποβάλλει τροπολογίες και σε περίπτωση που, κατά συνέπεια, το Συμβούλιο κάνει δεκτό το νομοσχέδιο, τότε ο νόμος εγκρίνεται. Εγκρίνεται και στην περίπτωση που το Συμβούλιο κάνει δεκτές τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου. Στη συνέχεια, ο νέος νόμος τίθεται σε ισχύ. Ωστόσο, εάν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει το σύνολο των τροπολογιών που υποβάλλονται από τους ευρωβουλευτές, τότε υποβάλλει εναλλακτικό σχέδιο νόμου στο Κοινοβούλιο.

⇒ Τώρα ξεκινάει το δεύτερο στάδιο. Η νομοθετική διαδικασία ολοκληρώνεται εφόσον οι ευρωβουλευτές είτε εγκρίνουν είτε απορρίψουν τη θέση του Συμβουλίου ή σε περίπτωση που δεν ανακοινώσουν την απόφασή τους εντός διαστήματος τριών μηνών.

Σε περίπτωση που οι ευρωβουλευτές προτείνουν περαιτέρω τροπολογίες, τότε το Συμβούλιο πρέπει να επανεξετάσει το προσχέδιο νόμου. Ο νόμος εγκρίνεται εφόσον το Συμβούλιο εγκρίνει το σύνολο των τροπολογιών του Κοινοβουλίου.

Στάδιο 1: Τι είναι η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών;

Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών είναι ένας τρόπος που έχουν οι Ευρωπαίοι πολίτες να εκφράσουν τις ανησυχίες τους και να προτείνουν την έγκριση νομοθεσιών σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Παρόλα αυτά, είναι σημαντικό να θυμάται κανείς ότι οι τομείς αρμοδιότητας της ΕΕ είναι αρκετά περιορισμένοι.

Κατά πρώτον, επτά πολίτες σε ηλικία ψήφου εκπροσωπώντας επτά κράτη μέλη πρέπει να σχηματίσουν μία **επιτροπή πολιτών** η οποία θα είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της πρωτοβουλίας.

Στη συνέχεια, η επιτροπή πρέπει να καταχωρήσει την προτεινόμενη πρωτοβουλία στην ιστοσελίδα της Επιτροπής. Τα μέλη της επιτροπής μπορούν μετά απ' αυτό να ξεκινήσουν τη συγκέντρωση υπογραφών. Έχουν προθεσμία 12 μήνες για να συγκεντρώσουν 1 εκατομμύριο υπογραφές σε τουλάχιστον επτά διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες.

Η συγκέντρωση των υπογραφών μπορεί να γίνει είτε σε χαρτί ή διαδικτυακά μέσω μίας ιστοσελίδας ΕΠΠ που έχει δημιουργηθεί ειδικά γι αυτό τον σκοπό.

Σε περίπτωση που η επιτροπή καταφέρει να συγκεντρώσει 1 εκατομμύριο υπογραφές, η πρότασή της θα αποτελέσει αντικείμενο διερεύνησης και δημόσιας συνεδρίασης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στη συνέχεια η Επιτροπή καλείται να απαντήσει στη συγκεκριμένη πρωτοβουλία.

Σε περίπτωση που η Επιτροπή αποδεχτεί την πρωτοβουλία, τότε θα ξεκινήσει η νομοθετική διαδικασία.

Τα 5 βήματα της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών

Τι είναι η ΕΠΠ;	Πώς και από ποιον μπορεί να οργανωθεί μία ΕΠΠ;	Τι μπορεί να προταθεί ως ΕΠΠ;	Πώς υποστηρίζεται μία ΕΠΠ;	Τι συμβαίνει όταν συγκεντρωθούν ένα εκατομμύριο υπογραφές;
Ένα εργαλείο συμμετοχικής δημοκρατίας το οποίο επιτρέπει στους πολίτες από διαφορετικά κράτη μέλη να εγκρίνουν συγκεκριμένες νομοθετικές τροποποιήσεις, προκειμένου να επηρεάσουν τη χάραξη των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των ενδιαφερόντων τους.	Προκειμένου να υποβάλλουν μία πρωτοβουλία, οι πολίτες πρέπει να δημιουργήσουν μία επιτροπή η οποία να αποτελείται από τουλάχιστον 7 πολίτες της ΕΕ που θα εκπροσωπούν τουλάχιστον 7 διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ μετά την επιβεβαίωση της εγγραφής. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να στείλουν τις υπογραφές τους το αργότερο κατά τη διάρκεια του έτους.	Η ΕΠΠ που θα υποβληθεί πρέπει να αφορά σε έναν τομέα στον οποίον η Επιτροπή να έχει την αρμοδιότητα να προτείνει νομοθεσία, όπως για παράδειγμα στους τομείς του περιβάλλοντος, της γεωργίας, των μεταφορών ή της δημόσιας υγείας.	Οποιοσδήποτε πολίτης της ΕΕ ο οποίος έχει ηλικία ψήφου στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δύναται να υπογράψει υπέρ της ΕΠΠ, προκειμένου να υποστηρίξει την πρωτοβουλία. Οι πολίτες πρέπει να συμπληρώσουν τη συγκεκριμένη δήλωση υποστήριξης είτε εγγράφως είτε ηλεκτρονικά.	Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πραγματοποιείται δημόσια συνεδρίαση. Η Επιτροπή απαντά ότι θα προταθούν ορισμένα μέτρα ως ανταπόκριση στην πρωτοβουλία πολιτών. Η Επιτροπή δεν χρειάζεται να παρουσιάσει νομοθεσία η οποία να βασίζεται στην ΕΠΠ.

Ανακάλυψε

Πόσες Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών έχουν καταφέρει να συγκεντρώσουν 1 εκατομμύριο υπογραφές;

Ακολουθώντας τα παρακάτω παραδείγματα ποιοι είναι οι πλέον προβεβλημένοι στόχοι; Ποια ΕΠΠ μπορεί να υποβληθεί και ποια όχι;

Περιβάλλον: Ποιες οι επιπτώσεις;

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από το πλαστικό

- Υπάρχουν 150 εκατομμύρια τόνοι πλαστικού στους ωκεανούς του κόσμου.
- Η θάλασσα χλωρίδα υφίσταται σημαντικές αλλοιώσεις. Τα πιο συνηθισμένα πλαστικά αντικείμενα που εντοπίζονται είναι αποτσίγαρα, πλαστικές σακούλες και μπατονέτες.
- Τα ζώα συχνά καταπίνουν πλαστικά αντικείμενα και κατά συνέπεια τα τοξικά προϊόντα που αυτά περιέχουν.
- Το πλαστικό έχει επιπτώσεις στην υγεία μας, καθώς περνάει στον οργανισμό μας μέσω τις τροφικής αλυσίδας.
- Μόνο το 9% του πλαστικού ανακυκλώνεται.
- 1,6 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα οργανικών υπολειμμάτων στη θάλασσα, η έβδομη ήπειρος.

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη βιομηχανία μόδας

- 2% των παγκόσμιων εκπομπών αερίου.
- 7.000 λίτρα νερού χρειάζονται για να κατασκευαστεί ένα τζιν, ισοδυναμεί με 285 ντους.
- Τοξικά χημικά προϊόντα χρησιμοποιούνταν παλαιότερα για να προστατεύονται τα υφάσματα κατά τη μεταφοράς τους.
- Υλικά παραγωγής με ιδιαίτερα υψηλή τοξικότητα (το βαμβάκι που χρησιμοποιείται μουλιάζει συχνά μέσα σε παρασιτοκτόνα και παράγωγα πετρελαίου).

Τι είναι ένα ευρωπαϊκό ψήφισμα ;

Το ψήφισμα

16. Ιανουαρίου 2018: Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αναφορικά με την διακυβέρνηση των ωκεανών: ένα πρόγραμμα για το μέλλον των ωκεανών μας στο πλαίσιο της στοχοθεσίας για αειφόρο ανάπτυξη για το 2030.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

A. εκτιμώντας ότι το πλαστικό αποτελεί πολύτιμο υλικό που χρησιμοποιείται ευρέως σε όλες τις αξιακές αλυσίδες το οποίο έχει χρησιμότητα στην κοινωνία και την οικονομία μας, εφόσον η χρήση και η διαχείρισή του γίνεται με υπευθυνότητα·

B. εκτιμώντας ότι τα μειονεκτήματα αυτά προκαλούν σοβαρή δημόσια ανησυχία με το 74% των Ευρωπαίων πολιτών να εκφράζουν δυσαρέσκεια για τις επιπτώσεις στην υγεία από τη χρήση πλαστικού και το 87% να δηλώνει ότι ανησυχεί για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις·

Γ. εκτιμώντας ότι η παρούσα πολιτική ώθηση πρέπει να χρησιμοποιηθεί, προκειμένου να γίνει η μετάβαση προς μία βιώσιμη κυκλική οικονομία του πλαστικού·

1. καλεί την Επιτροπή να θεμελιώσει μία κυκλική οικονομία και βιοοικονομία με βάση την έρευνα και την καινοτομία,

2. καλεί τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να διασφαλίσουν ότι πάνω από το 30% των πλαστικών απορριμμάτων θα ανακυκλώνεται [...],

3. ζητά από την Επιτροπή να εισαγάγει ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου, προκειμένου να δώσει ώθηση στην εμπιστοσύνη τόσο της βιομηχανίας, όσο και των καταναλωτών στα ανακυκλωμένα υλικά,

4. σημειώνει ότι δεν υπάρχει πανάκεια, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τα πλαστικά μίας χρήσης και πιστεύει ότι πρέπει να ληφθούν σημαντικά μέτρα (αλλαγές όσον αφορά στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, τη συμπεριφορά και τη συμμετοχή)·

5. ζητά από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις Περιφέρειες να υποστηρίξουν τα σχέδια για τη συλλογή απορριμμάτων από τη θάλασσα και να δημιουργήσουν εγκαταστάσεις συγκέντρωσης και αποκομιδής στα λιμάνια για θαλάσσια απορρίμματα, όπως επίσης ένα σχέδιο ανακύκλωσης για δίχτυα που έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο της ζωής τους·

6. ζητά από την Επιτροπή να εισαγάγει την απαγόρευση των μικροπλαστικών σε προϊόντα καθημερινής χρήσης και πιο συγκεκριμένα υφάσματα, λάστιχα οχημάτων, μογιές και φίλτρα τσιγάρων·

7. Ζητά την πλήρη απαγόρευση οξοδιασπώμενων πλαστικών έως το 2020, καθώς το συγκεκριμένο είδος πλαστικού δεν βιοδιασπάται επαρκώς, δεν μπορεί να κομποστοποιηθεί, επηρεάζει αρνητικά τη διάσπαση συμβατικού πλαστικού και αποδεδειγμένα δεν έχει κανένα όφελος για το περιβάλλον.

Στάδιο 2: Σχεδιάζοντας τη δική σου πρωτοβουλία

Χρησιμοποιώντας τα παραδείγματα, σχεδίασε τη δική σου πρωτοβουλία με θέμα το πλαστικό ή τη γρήγορη μόδα (fast-fashion). Χρησιμοποιώντας τα παρακάτω παραδείγματα, σκέψου έναν τίτλο, θέμα και στόχους για την πρωτοβουλία σου.

- Ο **τίτλος** πρέπει να είναι σαφής και να αναφέρει τα αιτήματά σου χωρίς οι αναγνώστες να χρειάζεται να ανατρέξουν στο θέμα. Μπορεί να μοιάζει με σλόγκαν. Έτσι, ίσως έχεις τη δυνατότητα να τραβήξεις την προσοχή των Ευρωπαίων πολιτών και μαζί το ένα εκατομμύριο υπογραφές που χρειάζεσαι.

Εδώ βλέπεις ένα απόσπασμα **επιτυχημένης ΕΠΠ σχετικά με την γλυφοσάτη:**

Τίτλος: Καταργήστε τη γλυφοσάτη και προστατέψτε τους ανθρώπους και το περιβάλλον από τοξικά φυτοφάρμακα

Τρέχουσα κατάσταση: Απαντήθηκε

Αριθμός μητρώου Επιτροπής: ECI(2017)000002

Ημερομηνία καταχώρησης: 25/01/2017

Γλώσσα

καταχώρησης: Λοιπές διαθέσιμες
EN γλώσσες

[BG](#) [CS](#) [DA](#) [DE](#) [EL](#) [EN](#) [ES](#) [ET](#) [FI](#) [FR](#) [HR](#) [HU](#) [IT](#) [LT](#) [LV](#) [MT](#) [NL](#) [PL](#) [PT](#) [RO](#) [SK](#) [SL](#) [SV](#)

- Το **θέμα** πρέπει να έχει την εξής διατύπωση: «Καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να (...)» και να ακολουθεί η πρότασή σου. Μη ξεχάσεις να αναφέρεις λεπτομέρειες των στόχων, καθώς το θέμα όπως και σε ένα ηλεκτρονικό ταχυδρομείο θα πρέπει να βοηθά τον αναγνώστη να κατανοεί για τι πράγμα μιλάς. Για παράδειγμα:
- **Θέμα:** Καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει στα κράτη μέλη την απαγόρευση της γλυφοσάτης, να τροποποιήσει τη διαδικασία έγκρισης φυτοφαρμάκων και να ορίσει υποχρεωτικούς στόχους μείωσης χρήσης φυτοφαρμάκων στο σύνολο της επικράτειας της ΕΕ.
- Οι στόχοι πρέπει να είναι οι βασικές σου απαιτήσεις – οι λόγοι για τους οποίους θέλεις να εγκριθεί ένας νόμος, τα αποτελέσματά του κτλ. Όπως στο παράδειγμα που ακολουθεί:
- **Βασικοί στόχοι:** Καταργήστε τα ζιζανιοκτόνα με βάση τη γλυφοσάτη, η έκθεση στην οποία έχει ενοχοποιηθεί για καρκίνο στον άνθρωπο και έχει οδηγήσει στην υποβάθμιση του οικοσυστήματος· διασφαλίστε ότι η επιστημονική αξιολόγηση των φυτοφαρμάκων για την νομοθετική έγκριση τους θα βασίζεται αποκλειστικά σε μελέτες δημοσιευμένες από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές αντί για τη βιομηχανία φυτοφαρμάκων· ορίστε στο σύνολο της επικράτειας της ΕΕ υποχρεωτικούς στόχους μείωσης της χρήσης φυτοφαρμάκων με ορίζοντα την επίτευξη ενός μέλλοντος χωρίς φυτοφάρμακα.

Από την ιστοσελίδα <http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

Στάδιο 3: Υλοποίηση και υποστήριξη

Για κάθε επιτροπή πρέπει να οριστεί ένας εκπρόσωπος (εκπρόσωπος τύπου της ομάδας). Κάθε εκπρόσωπος τύπου της ομάδας θα παρουσιάσει την πρωτοβουλία της ομάδας του/της στην υπόλοιπη τάξη, εκθέτοντας με σαφήνεια τους στόχους.

Παρουσιάστε τον τίτλο, το θέμα και τους στόχους: θα πρέπει να πείσεις τους συμμαθητές σου ότι εσύ έχεις τη νικήτρια πρωτοβουλία! Μην ξεχνάς ότι στην πραγματική ζωή δεν θα πρέπει να πείσεις τους συμμαθητές σου, αλλά ένα εκατομμύριο ανθρώπους - κάποιον από τους οποίους δεν μιλάνε τη γλώσσα σου.

Είναι σημαντικό να ακολουθήσεις τη διαδικασία, έτσι ώστε να είσαι σαφής και κατανοητός για το κοινό στο οποίο απευθύνεσαι. Μην ξεχάσεις να προετοιμαστείς για τυχόν ερωτήσεις από το κοινό.

Στάδιο 4: Ψηφοφορία

Έχετε παρουσιάσει τις πρωτοβουλίες σας. Ας ψηφίσουμε.

Η πρωτοβουλία που θα λάβει τις περισσότερες ψήφους θα παρουσιαστεί στις 9. Μαΐου ενώπιον εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής!

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν επιτρέπεται να ψηφίσεις υπέρ της δικής σου πρωτοβουλίας για αυτό δώσε προσοχή στις πρωτοβουλίες των άλλων.

Η πρωτοβουλία που θα συγκεντρώσει τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων θα παρουσιαστεί στους ειδικούς την τελευταία βραδιά της εκδήλωσης.